

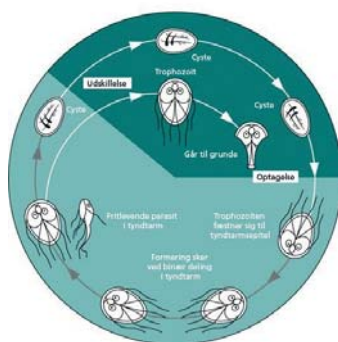
Giardia i kat

Af Lis Dahlstrøm,
Sundisk Abyssinere

Giardia er den mest almindelige tarmparasit – zoonose (udtryk for at det smitter til mennesker) – i kat. Den overføres oftest gennem forurenede vand, foder/mad eller via smitte fra et andet værtsdyr. Den findes i hele verden og er en af de hyppigste årsager til diarré hos katte, især katterikatte er udsatte, da de smitter hinanden. Symptomer vil være til stede fra en til tre uger efter indtagelse af smitekilden (cysten). Der er i dag klarlagt fem arter af Giardia, Giardia Lamblia er den art pattedyr, og altså også mennesker, kan blive inficeret med.

Sunde og raske dyr med et godt immunforsvar har sjældent problemer med holde parasitten nede med mindre smittpresset er meget stort. En kat der holder infektionen nede kan være smittebærer. Killinger, syge og ældre katte er især modtagelige, også ved et lavt smittpres.

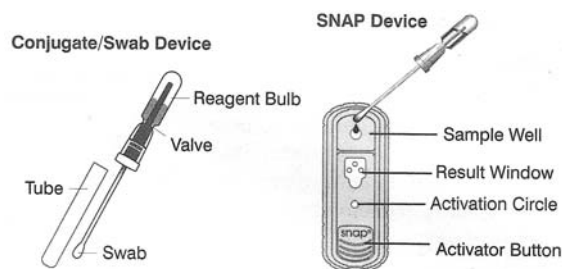
Giardia har to former: den svømmende dråbeformede trophozoite, der lever af glucose fra tarmen, har en slags sugekop hvormed den klæber til tarmvæggen. Den indeholder to cyster der igen indeholder to nye trophozoiter. Hos kat findes Giardia i hele tarmsystemet, når trophozoiten når til tyndtarmen er den moden og deler sig i to cyster. Det er cysten der smitter når den bliver udskilt med afføringen eller "drypper" fra katten og en anden kat samler den op. Nogle trophozoites går ikke videre til cyste stadiet, disse kan ikke leve udenfor katten og ikke smitte en anden kat. Cysterne udskilles tilfældig mere eller mindre løbende fordi parasitterne er af forskellig alder. Cysterne, der har en kraftig beskyttelseshinde, kan overleve i normale omgivelser, især i jord og vand har de lang levetid, da de trives godt i et fugtigt miljø.

Kliniske tegn

Ildelugtende diarré der lugter sur/sød, vandig med slim og bleg i farven ofte karrygul. Efter den første fase af infektionen vil diarré ofte gå fra vandig til grødet som tegn på, at værten har fået infestationen nogenlunde under kontrol. Nogle dyr kan tabe vægt, men de fleste vil stadig vil have en god appetit. Parasitten er sjældent livstruende, men killinger kan dehydrere.

Diagnose

Der findes et antigen snap test kit for Giardia, som de fleste klinikker har – og det finder med langt større sikkerhed om katten har parasitten end andre testmetoder. Der følger ofte en tarminfektion med, især hvis katten har gået længe med parasitten, der kan også være anden årsag til diarré, derfor er det bedre at få kørt en afføringsprofil, der oftest udover giardia omfatter påvisning af sygdomsfremkaldende bakterier og ormeparasitter, på et laboratorium for at være helt sikker på årsagen til katten har diarré – og dermed sætte den helt korrekte behandling i gang. Katten, og så frisk en afføringsprøve som mulig, skal du have med til dyrlægen. Nogle dyrlæger laver selv en mikroskop test, problemet er hvis katten lige præcis ikke i den prøve har udstødt cyster, så findes der ingenting. Antigentesten kan efter endt behandling vise positiv, også selvom katten klinisk er negativ, idet der i en periode stadig klæber antigener til tarmvæggen. Tarmen har en ret hurtig turnover af sit "betræk" og dermed bliver antigenet også udskilt. Problemet er at det umiddelbart efter endt behandling ikke er muligt at sige, om der er tale om en falsk positiv. Der bruges i ligeså høj grad det kliniske billede, som indikator for hvordan behandlingen virker. Da det altid er en god ide at holde pause i behand-

lingen kan man ligeså godt vente 8-10 dage efter endt behandling, og så tage testen inden en eventuel ny behandling.

Behandling

Fenbendazol, Panacur i tabletform som er et almindelig ormemiddel, har vist sig at være effektiv i behandlingen mod Giardia.

Der er forskellige måder at løse problemet

- 8 dages behandling med Panacur, effekt vurderes efter et par dage, er der stadig problemer behandles i nye 8 dage.
- Er der fortsat problemer efter de 2 gange 8 dages behandling, behandles med Flagyl i 8-14 dage.
- De virkelig sejlivede tilfælde behandles i 8 dage med både Flagyl og Panacur.
- Metronidazol, Flagyl er ofte det dyrlægen udskriver da det både bekæmper Giardia og en eventuel tarminfektion.
- Alle katte der har kontakt til de samme bakker behandles!

Drægtige katte bør ikke behandles med hverken Panacur eller Flagyl, da der ikke er undersøgt for eventuelle bivirkninger. Drægtige katte isoleres for at mindske smittepresset og behandles efter endt fødsel.

For at få bedre konsistens i afføringen er det rigtig godt at fodre med et fiberholdigt foder mens behandlingen står på og indtil der ses bedring. Det foder der indeholder allerfleste fibre er IAMS HAIRBALL – det og intet andet foder før afføringen er helt stabil. Bruger man et andet foder end Hairball kan støvindsindholdet nemt øges ved at drysse en teskefuld HUSK (loppefrøskaller) over foderet. Tolereres godt af katte og samler afføringen godt.

Ikke dokumenteret råd: En opdrætter jeg arbejder tæt sammen med har haft langvarige diarré problemer og var sikker på det var Giardia. Der blev af flere omgange behandlet med Panacur for senere at behandle med Flagyl. Mens behandlingen stod på så det ud som der kom en smule mere fasthed i afførin-

gen. Når behandlingen var tilendebragt blev diarréen væsentlig værre end før kuren startede. Efterfølgende har opdrætterens katte fået konstateret Tritrichomonas Foetus, som symptommæssigt ligner Giardia, det kan du læse mere om på de efterfølgende sider i dette nummer. I mikroskop forveksles Giardia og Tritrichomonas Foetus ofte.

Forebyggelse

For at kattene ikke skal reinficere sig selv under behandlingen, er det nødvendigt at holde en meget høj hygiejne:

- Vand og foderskåle afvaskes daglig – nyt vand og nyt foder.
- Kattebakken bundskiftes og skoldes, eller afvaskes i Rodalon eller Klorin daglig – rengør også grusskovlen.
- Katten bades et par gange i behandlingsforløbet da der kan sidde cyster i pelsen.
- Omgivelserne støvsuges daglig.
- Alle vaskbare flader vaskes af med Rodalon eller Klorin daglig.

En damprenser kan erstatte kemikalierne med 140 grader varm damp – hurtigere, nemmere, renere og mere sterilt – og kun med postevand.

Kattene må ikke have adgang til der rengjorte areal før alle flader er helt tørre, da eventuelle cyster har særlig gode forhold i vådt miljø. Vær forsigtig med at katten ikke får Rodalon på sig, slikker katten sine fødder eller pels kan der ske ætsninger i halsen – og det går stærkt.

Giardia smitter voldsomt, dyr som flytter i nyt hjem vil være stressede og chancen for udbrud væsentlig forøget. Har den nye ejer katte vil disse blive smittet også. Har du jævnligt problemer med Giardia er det en god idé at isolere katte der sælges i et totalt rengjort værelse og give dem otte dage på Panacur – lever killingerne direkte fra isolationen til deres nye hjem.

Tak til Dyrlæge Stig Feldballe, Dyreklinikken Skovlunde-Herlev, for professionel assistance til denne artikels tilblivelse.